

Şeyh Ahmet Yasin'in Hayatı ve Mücadelesi

İNSAMER, 19.4.2023

<https://www.insamer.com/tr/seyh-ahmet-yasinin-hayati-ve-mucadelesi.html>

Giriş

Şeyh Ahmet Yasin Filistin direnişinin en önemli liderlerinden biridir. Bu çalışmada onun hayatı ve zorlu mücadelesi ele alınmaya çalışılmıştır. O, günümüzde hâlen devam eden Filistin sorununu dünya gündemine taşımayı başarmış önemli bir dava insanıdır.

1917 yılında İngilizlerin işgaline uğrayan Filistin toprakları, Osmanlı Devleti'nin de yıkılmasıyla tamamen savunmasız kalmıştır. Bundan sonra bu mesele Müslümanların kendi çabalarıyla sahiplendiği, korumaya çalıştığı bir konu hâline gelmiştir. Hâlen devam eden bu mücadelede, başta Filistin'in ve tüm İslam dünyasının takdirini kazanan onlarca halk adamı ve lider şahsiyet çıkmıştır. Bu şahsiyetlerden en önemlilerinden biri de Şeyh Ahmet Yasin'dir.

Şeyh Ahmet Yasin Siyonist işgale güç yetiremeyen Filistin halkına, kurduğu İslami direniş hareketi Hamas ile doğru zeminde, derli toplu mücadele edebileceği bir yol açmış ve büyük bir hareketin öncüsü olmuştur.

Bugüne kadar Filistin sorunu, Filistin direnişi ve Hamas hakkında birçok çalışma hazırlanmıştır. Ancak özelde Şeyh Ahmet Yasin'in hayatı ile ilgili pek fazla çalışma yapılmamıştır. Onun hayatına dair detaylara daha çok Filistin ya da Hamas bahsi geçtiğinde aralarda değinilmiştir. Bu sebeple bu çalışmada Şeyh Ahmet Yasin'in yetiştiği ortam, onu lider kılan özellikleri ve kurduğu hareketin önemi ayrı ayrı ele alınacaktır.

Şeyh Ahmet Yasin'in Çocukluğu

Ahmet Yasin 28 Haziran 1936 tarihinde Filistin'in Askalan şehrinin El-Cevre köyünde doğdu. Beş yaşındayken babası vefat ettiği için annesinin himayesinde büyüdü. İlkokulu doğduğu köyde tamamladı.

Yahudilerin 1948'de Filistin'i işgal etmesiyle başlayan büyük felaketten sonra Ahmet Yasin'in ailesi Gazze'ye göç edip bir muhacir kampına yerleşti. Her türlü zorluğun yaşandığı bu kampta Ahmet Yasin, Mısır ordusunun[1] yemekhanelerinden askerlerin arttırdığı yemekleri alıp hem ailesine hem de ihtiyaç sahibi ailelere dağıtmaya başladı. Daha küçük yaşlardan itibaren yaşadığı toplumun sorunlarına çare aramaya başlayan Ahmet Yasin, ailesine bakabilmek için 1949-1950 yıllarında eğitimine ara vererek bir lokantada çalışmaya başladı.

1952 yılında 16 yaşındayken orta öğrenimini tamamladı. O yıl bazı arkadaşlarına Gazze’de yüzme dersi verirken bir kaza geçirdi ve boynu kırıldı. O günkü Gazze şartlarında 45 gün tedavi gördü ancak tüm vücudu felç kaldı. Bundan sonraki yaşantısını felçli olarak sürdürdü.[2]

Şeyh Ahmet Yasin’in Eğitimi ve Yetiştirilmesi

Ahmet Yasin 1958 yılında zorlu bir coğrafyada ve zorlu fiziki şartlarda lise öğrenimini tamamladı. Aynı yıl Arap dili ve İslam eğitimi alanlarında öğretmenliğe başladı. Bu sırada eğitimine devam eden Ahmet Yasin, İslam âlimlerinden özel dersler alarak İslam’ın şer’i ilimleri alanında kendisini yetiştirdi. Daha sonra ilmî seviyesini artırmak için Mısır’ın başkenti Kahire’ye giderek[3] El-Ezher Üniversitesi’ne kaydoldu. Buradaki eğitimini de başarıyla tamamladı.[4]

Şeyh Ahmet Yasin’in Kişiliği

Şeyh Ahmet Yasin’in Allah’a imanı, İslam’a olan tevekkülü tamdı. Küçük yaşlardan itibaren ibadet etmeyi seviyordu. Onun için ibadet çok geniş bir kavramdı. O, “Allah’ı memnun etmeye ve itaat etmeye niyet ettiğiniz her hareket, diğer tüm ibadetler gibi ibadettir.” derdi. Oruçta, namazda, duada ve zikirde sabırlı olduğu gibi cesur, cömert, işinde gayretli ve zorluklara karşı da sebatkârdı. Fedakârlık, cömertlik ve yüce gönüllülük onun en güzel vasıflarındandı. Para, rahatlık ve zaman konusunda asla cimri olmadı. Adaletsizlikten nefret eder, hükümdarların tiranlığını, halkların sömürgeleştirilmesini ve özgürlüklerin engellenmesini adaletsizliğin en acımasız türü olarak görürdü. İşlerinde ilkeliydi ve hukuka riayet ederdi.[5] 16 yaşından itibaren tüm bedeninde yaşadığı felç hâli onu İslam’ı yaşamak ve yaşatmaktan hiç alıkoymamıştı. Düşmana karşı amaç belirleyen, planlı hareket eden ve sakin bir tavrı vardı. Psikolojik ve zihinsel kapasiteyi aşan, insanları etkileyen güçlü bir hafızaya sahipti. Kendini siyasi ve politik yönden de bir hayli geliştirmişti.[6]

Filistin’in Kısa İşgal Tarihi

1914’te Birinci Dünya Savaşı’nın başlamasıyla İngiltere Dışişleri Bakanlığı Filistin’in işgal edilmesi üzerine stratejiler geliştirmişti. Bu çerçevede 11 Aralık 1917’de İngiliz General Allenby Kudüs’ü işgal etti. ABD Başkanı Wilson’un önerisiyle 1920’de kurulan Milletler Cemiyeti, Osmanlı Devleti’nin topraklarını, yenedünya düzeninin ürettiği manda sistemi çerçevesinde 24 Nisan 1920’de San Remo Konferansı’nda İngiltere ve Fransa arasında paylaştırdı. Böylelikle bölgedeki İngiliz askerî yönetimi yerini sivil manda yönetimine bıraktı. Lloyd George, Filistin’i 1920-1925 arasında yönetmek üzere bir Yahudi olan ve dünya Siyonist

organizasyonu içerisinde aktif rol alan Herbert Samuel'i görevlendirdi. Samuel'in temel vazifesi, 3 Kasım 1917'de İngiltere Dışişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan ve Filistin'de Yahudi Ulusal Evi kurulmasını vaat eden Balfour Deklarasyonu'nu hayata geçirmektir. Bu doğrultuda hareket eden Samuel, Filistin'de Yahudi nüfusunun artması, yönetimde Siyonistlerin yer alması için çalıştı.[7]

Yahudiler şehir merkezlerine yerleştirilerek nüfusları arttırıldı ve kendilerine sanayileşme imkânları sunuldu. Bu süreçte Müslümanlar kırsal ve tarımsal alanlara sürüldü. Hâliyle bu uygulamalar Filistinli Araplar tarafından tepkiyle karşılandı ve Yahudilerle Müslümanlar arasında çatışmalar yaşandı. İngiliz manda yönetiminde Arapların dinî işlerini yürütmek üzere kurulan Yüksek İslam Konseyi siyasi bir organ hâline geldi ve başkanlığına seçilen Kudüs Başmüftüsü Hacı Emin el-Hüseynî bu dönemde Arap ayaklanmalarının en önde gelen lideri oldu. 1920, 1928, 1929 ve 1933'te daha çok mahalli çapta bazı ayaklanma ve çatışmalar yaşandı. Ülkelerinin yavaş yavaş elden gittiğini gören Araplar çeşitli gizli dernekler kurarak mücadeleye başladılar; bunların en önemlileri Yeşil El, Kara El ve Cihâd-ı Mukaddes örgütleriydi. Cihâd-ı Mukaddes'in başında Kudüs Müftüsü bulunuyordu. Kara El'in lideri Şeyh İzzeddin el-Kassâm'ın İngilizler tarafından 1935'te şehit edilmesiyle örgütlü Arap direnişi daha da hız kazandı. Araplarla Yahudiler arasındaki çatışmalar 1937-1939 yılları arasında had safhaya ulaştı. İngiltere, tarafları uzlaştıracak bir çözüm yolu bulmak amacıyla Şubat 1939'da Londra'da bir konferans düzenledi. Bir sonuç alamayınca da yayımladığı *Beyaz Kitap*'ta yeni bir plan önerdi. Bu plana göre 10 yıl içinde iki uluslu bağımsız bir Filistin Devleti kurulacak ve Araplarla Yahudiler yönetimde ortak pay sahibi olacaklardı. Bu plan uygulamaya konulamadan İkinci Dünya Savaşı patlak verdi. Savaşın ortaya çıkardığı yeni durum, Filistin'deki Yahudi-Arap çatışmasını ve Yahudi terörünü daha da şiddetlendirdi. İngiltere 1946'dan itibaren Filistin'de sıkıyönetim uygulamaya başladı. 29 Kasım 1947'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Filistin'in taksimine karar verildi. Karara göre Filistin toprakları Kudüs hariç yedi bölgeye ayrılacak ve bunlardan üçü Yahudilere, üçü de Araplara verilecekti. Yedinci bölgeyi oluşturan Yafa sahil kesimindeki Yahudi bölgesi içinde, ayrı bir parça olarak Araplar da kalacak, Kudüs ve çevresi ise milletler arası bir statüye kavuşturulacaktı. Bu plan uygulandığı takdirde büyük kısmı verimli araziler olmak üzere Filistin topraklarının %56,47'si Yahudilerin eline geçiyordu; hâlbuki göçlere rağmen Araplar hâlâ çoğunlukta idi. Yahudilere önemli avantajlar sağlayan ve Filistin topraklarının büyük bölümünü ele geçirmelerine resmen izin veren bu adaletsiz planı Müslümanlar kabul etmeyerek cihat faaliyetlerini arttırdılar. İngilizler tarafları uzlaştıracak yeni bir formül arayışına girmedikleri gibi, manda yönetiminin 15 Mayıs

1948’de sona ereceğini açıkladılar. Taksim kararını benimseyen Yahudiler, derhâl kendilerine ayrılan bölgeleri işgal ederek Arapları ya öldürdüler ya da terör yoluyla göçe zorladılar.[8] 14 Mayıs 1948’de İngiliz yüksek temsilcisi Hayfa üzerinden İngiltere’ye gitti. Aynı günün akşamı Yahudi Yüksek Meclisi, Tel Aviv Müzesi’nde düzenlediği bir toplantıyla İsrail Devleti’nin kuruluşunu ilan etti.[9] Bu karardan daha önce haberdar edilmiş olan ABD Başkanı Truman tam 11 dakika sonra, Sovyetler Birliği de ertesi gün İsrail’i tanıdıklarını açıkladılar.[10]

Şeyh Ahmet Yasin’in Müslüman Kardeşlerle Tanışması

Müslüman Kardeşler hareketinin Filistin ile ilişkisi 1935 yılında kurucu lideri Hasan el-Benna’nın kardeşi Abdurrahman Benna’yı cemaatin şubesini açması için Filistin topraklarına göndermesiyle başlamıştı. Hareket 1945 yılında Kudüs’teki ilk şubesini açmıştı. 1947 yılına gelindiğinde hareketin Filistin’deki şube sayısı 27’ye, üye sayısı ise 20.000’e ulaşmıştı.[11] Müslüman Kardeşler hareketi Filistin’in işgal edildiği ilk andan itibaren bu topraklarda İngilizlere ve Yahudi çetelere karşı fiilî cihadı başlatmıştı. Bu cihat 1948’de İsrail Devleti’nin ilanına ve Arap devleti ordularının Filistin’den çıkarılmasına kadar sürdü.[12]

Bu süreçte Filistin’deki Müslüman Kardeşler hareketinin önde gelen davetçileriyle tanışan Şeyh Ahmet Yasin, 1960 yılında Gazze Mısır’a bağlıyken, ilmini geliştirmek için Kahire’ye geçti. El-Ezher Üniversitesi ve Kahire’deki diğer ilim merkezlerinden istifade etmeye devam ettiği sırada, Mısır’daki Müslüman Kardeşlerle de bağlantısını sürdürdü. İmam Hasan el-Benna’nın risalelerini ve Müslüman Kardeşlerin diğer kaynaklarını burada okudu. Müslüman Kardeşlerin âlim ve mütefekkirlerinden etkilendi. Kahire’deki eğitiminin ardından Gazze’ye döndükten sonra Müslüman Kardeşlerin Gazze şubesinde aktif bir genç olarak yerini aldı.[13]

Şeyh Ahmet Yasin’in İlk Faaliyetleri ve Hamas’ın Kuruluşuna Giden Yol

Filistinli direniş gruplarının örgütlenmesi Birinci Dünya Savaşı öncesi bölgenin İngiliz işgaline uğraması ve ardından da Yahudilerin yoğun bir şekilde Filistin’e göç etmesiyle başlamıştı. Filistin’de büyük çaplı fiilî cihadın sona ermesiyle Müslüman Kardeşler hareketinin buradaki çalışmaları 1970’lere kadar ilim, eğitim ve örgütlenme faaliyetleri şeklinde devam etti. Bu minvalde Müslüman Kardeşler hareketi Filistinli örgütlerin aksine silahlı bir direniş başlatmak yerine öncelikli olarak sosyal ve dinî alanlarda halkı bilinçlendirme yöntemiyle bağımsız bir İslami Filistin Devleti kurmayı amaçlamaktaydı.

Şeyh Ahmet Yasin artık Müslüman Kardeşlerin Gazze’deki önemli liderlerinden biriydi. 1973’te Gazze’de kurulan İslam Birliği’nin (Mücemma El-İslami) kurucuları arasında yer

aldı.[14] Aynı yıl Gazze İslam Merkezi'nin açılması, hareketin toplumsal tabana yayılmasında önemli bir adım oldu. Bir cami olarak kurulmasına karşın merkezin bünyesinde bir sağlık kliniği, spor salonu ve kadın çalışmaları merkezi bulunmaktaydı. Gazze İslam Merkezi, ayrıca zekât ve diğer yardımların toplanmasını ve dağıtımını da üstlenmişti. Merkez bünyesinde yoğun bir dinî eğitim verilmesinin yanı sıra Filistinli mülteciler için hastaneler, anaokulları, ilköğretim okulları ve yardım kuruluşları açılmıştı. Merkez kurulduktan kısa bir süre sonra farklı alanlarda hizmet veren pek çok şubesi açıldı. İşgalci İsrail yönetimi 1978 yılında Şeyh Ahmet Yasin'in kurduğu merkezi bir hayır kurumu olarak tanıdı ve yasal çalışma izni verdi. İsrail tarafından tanınan merkez, aynı yıl Gazze İslam Üniversitesi'ni kurdu. 1985 yılında merkeze bağlı kuruluşlarda çalışan kişi sayısı 2.000 civarındaydı. İsrail tarafından bir hayır kurumu olarak resmî çalışma izni verilmesinden sonra, Filistinli Müslüman Kardeşler faaliyetlerini kısa sürede genişletti. 1980-1987 arasında hareket hem içeride toplanan hem de dışarıdan Filistin'e gönderilen İslami fonların önemli bir kısmını yönetti. Gelen fonlar sayesinde yeni camilerin, hastanelerin, okulların açılması yanı sıra yoksul halka doğrudan yardımların ulaştırılması Müslüman Kardeşlerin işgal altındaki topraklarda etkisinin genişlemesine yol açtı.[15]

Hamis'in Kuruluşu ve Şeyh Ahmet Yasin'in Liderliğı

Bazı kaynaklarda Hamis'in 1987 yılında kurulduğı ifade edilse de bu tarih kuruluş tarihi değıl, ilan edilme tarihidir. Şeyh Ahmet Yasin ve beraberindeki dava kardeşleri, gençlerin yetiştigiine ve direnişin ağır yükünü taşıyacaklarına kanaat getirdiklerinde (1982) Hamis'i kurup gizli bir şekilde çalışmalarına başladılar.[16]

Hamis askerî bölüğünün ortaya çıkışı 1980 yılında kadrolarının bir kısmını yurt dışına askerî eğitim için göndermesiyle başladı. Hamis'in kurucu liderlerinden Şeyh Ahmet Yasin askerî bölüğü Gazze'de kurdu. Bölüğün oluşturulması silah ve eğitim personelinin toplanmasıyla başladı. 1981'de askerî eylemin bir parçası olarak Gazze'de Kardeşlik Güvenlik Birliğı kuruldu. 1985'te Güvenlik Birliğı'nin alanı genişletildi. Birlik, 1987 ayaklanmasından önce faaliyete geçti.[17]

8 Aralık 1987 tarihinde bir Yahudi'nin kamyonetiyle Filistinli işçileri taşıyan bir araca çarparak dört Filistinlinin ölümüne, dokuz Filistinlinin de yaralanmasına sebep olması, ayaklanmanın fitilini ateşledi. Bu saldırı, bir gün önce Gazze Taksi Meydanı'nda bıçaklanan bir Yahudi'nin intikamını almak amacıyla yapılmıştı. Saldırıda ölen ve yaralanan Filistinliler Gazze Şifa Hastanesi'ne getirildi. Üyelerinin tamamı İslami Hareket Hamis mensubu olan Gazze İslam Üniversitesi Öğrenci Meclisi de Şifa Hastanesi'ne giderek yaralılarla ve ölenlerin aileleriyle

ilgilendi. Halka da Şifa Hastanesi'nde toplanma çağrısı yapıldı. Bu çağrıya uyan Filistinliler 9 Aralık sabahı Şifa Hastanesi'nin etrafında toplandı. İşgalci İsrail askerleri olay yerine gelerek kalabalığın dağılmasını istedi. Kalabalık dağılmamakta direnince işgal devleti askerleri sivil halkın üzerine ateş açtı. Ancak halk yine de dağılmayıp işgalci askerlere taşlarla karşılık verdi. Bu olaydan sonra tüm Filistin'de, özellikle de Gazze'de Filistinlilerin işgalci askerlere taşlarla saldırmasıyla Birinci İntifada (ayaklanma) hareketi başlamış oldu.[18]

1987 İntifadası, Filistin davasının yeniden merkezileşmesine ve kaybettiği dikkati tekrar üzerine çekmesine yaradı. Bu ilk kıvılcım akabinde bir etkinlik gecesi düzenlendi ve Müslüman Kardeşler liderliği Gazze'de bir araya geldi. Ertesi gün, sabah namazından sonra, Gazze'nin farklı bölgelerinde çatışmalar artmaya başladı. İntifada aslında, Filistin uğruna İsrail işgaline karşı silahlı mücadeleye giren İslami akımların yükselişinde bir tepkimeydi.[19]

Şeyh Ahmet Yasin hareket içinde eski ve daha yaşlı kuşağın bir üyesi olmasına rağmen değişen koşullarla birlikte hareketin Birinci İntifada sırasında direnişi benimsemesine öncülük etti.[20] Bu süreçte halkta, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün politikalarında başarısız olduğu ve işgalci İsrail'e karşı daha etkin ve somut bir mücadele verilmesi gerektiği kanaati oluştu. İslami hareketleri yeniden canlandırmak için doğru zamanın geldiğine karar veren Şeyh Ahmet Yasin ve kurmayları, tam bir gizlilik içinde faaliyetlerini sürdüren Hamas'ın ilanı için bir toplantı yaptı.

1987 İntifadası'nda Hamas'ın etkin faaliyet gösterdiği halk arasında duyuldu ve giderek benimsendi. Müslüman Kardeşlerin idari organı (Gazze Ofisi) Şeyh Ahmet Yasin'in evinde bir toplantı yaptı ve Hamas hareketinin ilk görüşmesi gerçekleştirildi. Bu toplantı Hamas'ın kuruluş toplantısı olarak kabul edildi. Hareketin kurucuları ise Ahmet Yasin, Abdülaziz al-Rantisi, Salah Şehadeh, Muhammed Şame, İsa al-Naşsar, Abdül Fettah Dukhan ve İbrahim al-Yazuri'ydı. Toplantıdan sonra halka dağıtılan bildiride, bu ayaklanmanın tüm işgalin ve baskılarının reddi olduğu belirtilerek işgale karşı durma çağrısı yapıldı.[21]

Şeyh Ahmet Yasin'in evinde toplanan kurucular Hamas'ı ilan etme, lideri tayin etme ve silahlı cihadı alenen başlatma kararı aldı. Kurucular, Müslüman Kardeşlerle bağlantıyı sağlayan ilklerden olan ve yaşça daha büyük olan Abdül Fettah Hasan Dukhan'a biat ettiler. Ancak Abdül Fettah Dukhan ayağa kalkarak, "Peki, bana her hâl ve durumda itaat edeceğinize söz veriyor musunuz?" diye sordu. Hepsini bir ağızdan "evet" deyince, o da, "Ben de sıdk ve takva sahibi olan kardeşim Şeyh Ahmet Yasin'e biat ediyorum. Şimdi siz de bana verdiğiniz sözde durarak ona biat ediniz." dedi. Böylece hepsi biat etti ve Şeyh Ahmet Yasin Hamas'ın lideri seçildi.[22]

İntifada'nın başlangıcından altı gün sonra, 14 Aralık 1987'de, Hamas adına işgalci İsrail'e karşı düzenlenen gösterilere destek veren bir bildiri dağıtılarak Hareketu'l Mukavemetu'l İslamiyye Hamas, tüm dünyaya resmen ilan edildi.

1988 yılında Gazze Şeridi'nde işgal güçleri ile çatışmaların devam etmesi ve bu çatışmaların Batı Şeria'ya hızlı bir şekilde sıçraması neticesinde, Şeyh Ahmet Yasin, Hamas'ın Batı Şeria'da bir şubesini kurması için Cemil Hamami'yi dava arkadaşlarıyla birlikte çalışmak üzere görevlendirdi.[23] Hareket, halk gösterilerinin sürdüğü 18 Ağustos 1988'de Müslüman Kardeşlerle organik bağına açıkça vurgulayan, işgalci İsrail'in yok edilmesini ve Filistin topraklarında bir Filistin İslam Devleti kurulmasını içeren misakını (tüzüğünü) yayınladı.[24] Silahlı cihadın başlamasıyla Birinci İntifada 1993 yılına kadar devam etti.

Şeyh Ahmet Yasin'in Tutuklanması ve Suikasta Uğraması

Şeyh Ahmet Yasin'in Filistin'in her yerinde yankı bulan çalışmaları işgalci İsrail'i çokça rahatsız etti. Defalarca sorgulanan Şeyh Ahmet Yasin, 1984 yılında Yahudilere karşı silah bulundurmak ve onları kullanacak gençleri eğitmek suçlamasıyla 13 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Şeyh Ahmet Yasin, 1985 yılında Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nin elinde esir tutulan işgal askerleri ile işgalci İsrail arasında gerçekleşen esir değişimi neticesinde 11 ay sonra haptiden çıkarıldı. Şeyh Ahmet Yasin bundan sonra büyük bir gizlilik içerisinde çalışmalarına kaldığı yerden devam etti. Vaktinin hiçbir anını boşa harcamadı. Ta ki 1987'de ilk intifada eylemleri başlayınca kadar.

Şeyh Ahmet Yasin bu tarihten sonra MOSSAD ajanları tarafından daha sıkı takibe alındı. 1988'in Ağustos sonunda evi basılarak arandı ve Lübnan sınırına sürgüne gönderilmekle tehdit edildi. 18 Mayıs 1989'da silahlı direniş başlattıkları gerekçesi ile yüzlerce Hamas üyesiyle birlikte tekrar tutuklandı. Felçli hâline rağmen gözetiminde türlü işkencelere maruz kaldı.[25]

Bu olaylar üzerine intifada daha da şiddetlenince Şeyh Ahmet Yasin, 3 Ocak 1990 tarihinde işgalciler tarafından mahkemeye çıkarıldı ve 15 ayrı suçlamadan yargılandı. Ahmet Yasin mahkemede şunları söyledi: "Bu mahkeme kanuni olarak beni yargılama hak ve yetkisine sahip değildir. Çünkü bu mahkeme işgalciler tarafından kurulmuştur; dolayısıyla tamamen gayrimeşru ve kanun dışıdır." [26]

Bu İslami ve onurlu duruş karşısında Siyonist mahkeme tekerlekli sandalye kullanmak mecburiyetinde olan bir insanı, Siyonist askerleri öldürme ve kaçırmaya teşebbüs ve dahi Hamas'ın askerî kanadını oluşturma gibi gerekçelerle 16 Ekim 1991 tarihinde müebbet hapse mahkûm etti.[27]

Hamas'ın askerî kanadını oluşturan İzzeddin el-Kassam Tugayları onu kurtarmak için bazı girişimlerde bulundu. Kassam Tugayları 13 Aralık 1992'de bir İsrail askerini kaçırdı ve Siyonist işgalcilere onu tutsak Şeyh Ahmet Yasin ile takas etme teklifinde bulundu. İşgal devleti bu teklifi kabul etmedi. 3 Eylül 1997'de bir grup MOSSAD ajanı, Ürdün'ün başkenti Amman'da Hamas'ın siyasi büro başkanı Halid Meşal'e başarısız bir suikast girişiminde bulundu. Ürdünlü yetkililer bu operasyonun faili ajanlardan ikisini tutukladı. 1 Ekim 1997'de Ürdün Devleti'nin Siyonist işgalcilerle yaptığı pazarlık sonucu Şeyh Ahmet Yasin, Ürdün'de tutuklanan iki MOSSAD ajanına karşılık takasla serbest bırakıldı.[28]

Şeyh Ahmet Yasin, sağlık durumunun kötüleşmesine, maruz kaldığı kötü muamelelere ve bedensel özürllü olması dolayısıyla hapiste çektiği sıkıntılara rağmen işgalciler karşısında hiç taviz vermedi. Onun şu sözü davası ve inancı konusunda ne kadar kararlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır: “Benim için hapiste 100 yıl kalmak, karşılığında birtakım tavizler vererek çıkmaktan daha hayırlıdır.”

Sekiz yıl süren hapis hayatı boyunca kararlılığından hiçbir şey kaybetmeyen ve Siyonist yönetimi muhatap kabul etmeme konusundaki tutumunu değiştirmeyen Şeyh Ahmet Yasin, salıverilmesinin ardından tedavisi için Ürdün'ün başkenti Amman'a götürüldü. Amman'da bir süre tedavi gördükten sonra vatanı Filistin'de ailesinin ikamet ettiği Gazze'ye döndü. Hapis hayatı boyunca çektiği sıkıntılar, eziyetler onu yıldırılmamıştı. Gazze'ye dönüşünün ardından hemen Filistin direnişindeki manevi lider mevkiine yeniden oturarak mücadelesini kaldığı yerden devam ettirdi.[29]

Sadece işgal güçleri değil, o dönemde Filistin'in yönetimini elinde bulunduran Yaser Arafat da Şeyh Ahmet Yasin'in durdurulması gerektiği görüşündeydi. 24 Haziran 2002'de Şeyh Ahmet Yasin Filistin Yönetimi tarafından Gazze'deki evinde göz hapsine alındı. Bu kararın Yaser Arafat tarafından alındığını açıklayan bir yetkili, “Şeyh Yasin'in Filistin halkının ulusal çıkarlarını korumak için evinde göz hapsine alınmasına karar verildi.” dedi.[30]

Onun kendileri için ciddi bir tehlike oluşturduğunu düşünen işgal yönetimi, 6 Eylül 2003'te Şeyh Ahmet Yasin'e öğrencisi, yol arkadaşı İsmail Heniyye ile beraber kaldığı apartman dairesinde Apachi helikopteriyle bir suikast girişiminde bulundu. Şeyh Ahmet Yasin bu saldırıdan sağ kolundan hafif yara alarak kurtuldu.[31]

Şeyh Ahmet Yasin'in Şehadeti

Şeyh Ahmet Yasin'e düzenlen suikastın üzerinden bir yıl geçmeden 21 Mart 2004 Pazar günü Gazze üzerinde Yahudi casus uçuşlarının yoğunlaştığı haberleri geldi. Bunun üzerine Şeyh

Ahmet Yasin'in o gece ayrı bir yerde kalması kararlaştırıldı. Yatsı namazı için İslam Merkezi Camisi'ne gitmişti. Namazdan sonra güvenlik nedeniyle camiden ayrılması istendi. Fakat o, camide kalıp geceyi itikâfta geçirmekte ısrar etti. Böylece fani dünyada geçirdiği son gecesini de ibadet ve itikâfla geçirmiş oldu.

Şeyh Ahmet Yasin 22 Mart 2004 Pazartesi günü sabah namazından sonra cami çıkışında Yahudilerin Amerikan yapımı F16 savaş uçağından attığı üç füzeyle şehit edildi.[32] Saldırıda Şeyh Ahmet Yasin ve iki koruması ile o sırada orada bulunan dokuz kişi şehit oldu. İddialara göre aralarında Yasin'in iki oğlunun da olduğu 10'dan fazla kişi de yaralandı.[33]

Sonuç

Bu çalışmada Şeyh Ahmet Yasin'in hayatı ve Filistin için verdiği mücadelesi kısaca ele alınmıştır. Onunla birlikte ortaya çıkan Hamas hareketinden sonra halkın düşmana galip gelme ümidi artmış, mevcut gruplar ve yöntemlerle bir sonuç alınamayacağı inancı doğmuştur. Bu sebeple de Şeyh Ahmet Yasin, Filistin savunmasını hak ettiği yere taşıyan en önemli şahsiyetlerden biri olmuştur. O, Siyonistlere karşı duruşuyla ve cihadıyla büyük bir direniş örneği sergilemiştir. Bu direnişe ömrünü vakfetmiş ve sonunda da şehit olmuştur.

Sonnotlar

[1] Gazze bu tarihte Mısır kontrolünde bir şehirdi.

[2] Abdullah al-Tantavi, “أحمد ياسين” - Ikhwan Wiki | الموسوعة التاريخية الرسمية لجماعة الإخوان المسلمين |, | الموسوعة التاريخية الرسمية لجماعة الإخوان المسلمين | - أحمد ياسين, <https://www.ikhwanwiki.com/index.php?title=86> (18.11.2022).

[3] age.

[4] F. T. Yaşar, S. A. Özcan, Z. T. Kor, *Siyonizm Düşünden İşgal Gerçeğine Filistin*, 7. Baskı, İstanbul: İHH Kitap, 2011, 133.

[5] al-Tantavi, “أحمد ياسين”.

[6] Salih er-Rakib 2005, د. صالح الرقب, الصفات القيادية للشيخ الإمام أحمد.

[7] Can Deveci, “Filistin'de İngiltere Mandasının Kuruluşu (1917-1925)”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, 2017.

[8] “Filistin”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/filistin>, (18.11.2022).

- [9] Abdullah Azzam, *Filistin İslami Direniş Hareketi Hamas*, (çev. Ahmet Varol), İstanbul: Ravza Yayınları, 2009, s. 48.
- [10] “Filistin”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*.
- [11] Veysel Ayhan, “Hamas: Filistin Direnişinde Politik İslam”, *Ortadoğu Etütleri* 1, S. 1 (2009): 36.
- [12] Barış Oktay, *Müslüman Kardeşler’in Liderleri*, 1. Baskı, İstanbul: Nida Yayınları, 2019, s. 99-100.
- [13] al-Tantavi, “أحمد ياسين”.
- [14] Ersin Doyran, “Bir Direniş Hareketi Olarak Hamas”, Yıldız Teknik Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
- [15] Ayhan, “Hamas: Filistin...”, s. 110.
- [16] al-Tantavi, “أحمد ياسين”.
- [17] Dina Alborno, “Filistin Sorunu Hamas ve Mücadelesi”, Erciyes Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2021.
- [18] Yaşar, Özcan, Kor, s. 49.
- [19] Alborno, “Filistin Sorunu...”, s. 33.
- [20] Doyran, “Bir Direniş Hareketi...”.
- [21] Alborno, “Filistin Sorunu...”, s. 33.
- [22] Abdullah İsmail, Şeyh Ahmet Yasin Talebesi Dr. Abdullah İsmail ile röportaj, *Davet Mektebi Dergisi*, 2019.
- [23] Alborno, “Filistin Sorunu...”, s. 33.
- [24] age. s. 112.
- [25] al-Tantavi, “أحمد ياسين”.
- [26] “Şeyh Ahmed Yasin Kimdir?”, İslam ve İhsan, <https://www.islamveihsan.com/html> (23.11.2022).
- [27] al-Tantavi, “أحمد ياسين”.
- [28] age.
- [29] “Şeyh Ahmed Yasin Kimdir?”

[30] age.

[31] al-Tantavi, “أحمد ياسين”.

[32] Salih Turgut, “Mescid-i Aksa’nın Sadık Bekçilerini Yetiştiren Alim: Şehid Şeyh Ahmed Yasin”, *Davet Mektebi Dergisi*, 20 Mart 2018, <https://davetmektebi.com/mescid-i-aksanin-sadik-bekcilerini-yetistiren-alim-sehid-seyh-ahmed-yasin/>

[33] “Şeyh Ahmed Yasin Kimdir?”